

MSDE (Motor Speech Disorders Examination) test

- MDS-ES 2019_CZ version

Obecné pokyny pro vyšetřujícího:

- Pro nahrávání zvolte tichou místnost. Vyhněte se přednáškovým a jiným velkým místnostem, kde je vysoké nebezpečí ozvěny. Vyhněte se místnostem s velkým množstvím lékařských přístrojů.
- Pokud to aktuální podmínky umožňují, snažte se minimalizovat zdroje průvanu. Zavřete dveře a okna, větráky otočte směrem ke zdi a snižte jejich výkon.
- Pokud to aktuální podmínky umožňují, snažte se minimalizovat okolní zdroje hluku. Zavřete dveře a okna, vypněte mobilní telefony a podobně.
- Pacientovi doneste sklenici vody, umožněte mu se mezi úlohami napít a k pití ho motivujte.
- Dbejte na správné umístění mikrofonu. Head-mounted mikrofon se umísťuje na "tvář", tzv. přibližně 0,5 až 1 cm od kůže, do místa mimo hlavní výdechový proud a tak, aby se nedotýkal kůže ani vousů.
- Níže popsané instrukce je možné přiměřeně modifikovat, s tou podmínkou, že tučně zvýrazněné části budou vždy zachovány a zdůrazněny, neboť jsou stěžejní pro správné pochopení úlohy.
- Je nezbytné, aby úlohy 1, 2A a 3 byly vždy demonstrovány, neboť předvedení úlohy vyšetřujícím, je pro správné pochopení těchto úloh často důležitější než samotné instrukce!!!
- Snažte se minimalizovat překryv Vaší a pacientovy řeči. Respektujte pacientovo tempo řeči a rychlost vnímání/myšlení.

1. DRŽENÍ RYTMU – /pa/-/pa/-/pa/-/pa/	Počet opakov.	Předvést úlohu A/N	Splněno A/N
<ul style="list-style-type: none">• Vysvětlíte pacientovi průběh nahrávání: "Nyní Vás čeká 5 krátkých řečových úloh. Úlohu Vám vždy nejdříve vysvětlím a předvedu, pak nechám prostor pro Vaši realizaci. Většinu úloh budeme opakovat 2krát. Úlohy jsou různě dlouhé, uplynutí časového limitu Vám naznačím symbolem ruky, tak, aby nedocházelo k překryvu naší a Vaší řeči."• Řekněte pacientovi: "První úlohou bude pravidelné, rytmické opakování slabiky /pa/ tak, aby jste nezrychloval/a ani nezpomaloval/a, podobně jako metronom. Před úlohou se zhluboka nadechněte, slabiky opakujte dokud Vás nezastavím."• Úlohu předvedte. Ideální tempo při převádění je 80 slabik za minutu.• Úloha testuje pouze schopnost udržet rytmus. Zvolené tempo opakování, je proto zcela na volbě pacienta, nicméně pacient by měl zvolit takové tempo, aby jednotlivé slabiky byly jasně rozeznatelné (nedrmolit!). Minimální požadovaný počet opakování je 20 slabik na jeden nádech.	2x	ANO	☐ ☐

2. PRODLOUŽENÁ FONACE – /a/, /i/	Počet opakov.	Předvést úlohu A/N	Splněno A/N
<p>2A) Prodloužená fonace hlásky /a/</p> <ul style="list-style-type: none"> • Řekněte pacientovi: "Nyní Vás požádám, abyste se zhluboka nadechl/a a pokusil/a se na jeden nádech provést co nejdelší a nestabilnější fonaci hlásky /a/. Zvolte pro Vás pohodlnou výšku hlasu. Měl/a byste to vydržet minimálně 10 sekund." • Úlohu předvedte. • Pacienta nezastavujte, nechte ho fonovat co nejdéle. Měří se i celkový čas fonace. • V případě, že pacientův čas je kratší než 6 sekund, snažte se ho motivovat k prodloužení. Často pomůže změna výšky hlasu, nebo snížení hlasitosti fonace. 	2x	ANO	☐ ☐
<p>2B) Prodloužená fonace hlásky /i/</p> <ul style="list-style-type: none"> • Řekněte pacientovi: "Další úloha bude velmi podobná, s tím rozdílem, že místo hlásky dlouhé /a/ to nyní bude dlouhé /i/." 	2x	NE	☐ ☐
3. DDK ÚLOHA – /pa-ta-ka/	Počet opakov.	Předvést úlohu A/N	Splněno A/N
<ul style="list-style-type: none"> • Požádejte pacienta: "Nyní Vás požádám, abyste zopakoval následující slabiky /pa/-/ta/-/ka/." • Slabiky předříkávejte pomalu, důrazně a s výraznými pauzami. • Poté, co pacient slabiky správně řekne, pokračujte další instrukcí: "Před další úlohou se zhluboka nadechněte a poté začněte tyto slabiky co nejrychleji a nej přesněji opakovat, dokud Vás nezastavím. Úlohu Vám nyní předvedu." • Úlohu předvedte. Slabiky jsou vyslovovány kontinuálně a krátce! • Požadovaný počet opakování je 12 trojic /pa-ta-ka/. • Rychlost opakování by měla být taková, aby jednotlivé slabiky byly ještě srozumitelné (nedrmlit!). • Pokud pacient úlohu neprovádí správně, tak mu ji nyní znovu předvedte, případně zopakujte instrukce. • Běžně se vyskytující chyby: 1. Souhlásky jsou zaměněny, například: /pa-sa-ka-pa-sa-ka-pa-sa-ka/, /pa-ta-cha-pa-ta-cha-pa-ta-cha/; 2. Samohlásky jsou vynechány, například: /pa-ta-ka-p-t-k-p-t-k/; 3. Jedna ze slabik je zdvojená. /pa-ta-ka-pa-pa-ta-ka-pa-pa-ta-ka-pa/; 4. Tok slabik není plynulý, vyskytují se periodické pauzy, například: /pa-ta-ka-<pauza>-pa-ta-ka-<pauza>-pa-ta-ka/. 	2x	ANO	☐ ☐

4. ČTENÝ TEXT	Počet opakov.	Předvést úlohu A/N	Splněno A/N
<ul style="list-style-type: none"> • Požádejte pacienta: "Nyní Vás poprosím o přečtení krátkého úryvku textu. Pokud používáte brýle na čtení, tak si je nyní vezměte." • Pacientovi předložte úryvek textu s vhodnou velikostí písma. • Použijte supplementary material - READING TEXT. 	2x	NE	☐ ☐
5. MONOLOG - POHÁDKA	Počet opakov.	Předvést úlohu A/N	Splněno A/N
<ul style="list-style-type: none"> • Požádejte pacienta: "Cílem další úlohy je zhruba minutu a půl souvisle mluvit. Tématem je převyprávět děj libovolné pohádky. Mělo by se jednat o monolog, takže Vás nebudu přerušovat. Až budete připraven můžete začít. • Může být převyprávěna více než jedna pohádka. Děj pohádky nemusí být obsahově správně. Pohádka nemusí být dovyprávěna celá. • Monolog by se měl skládat převážně z běžné pacientovy řeči. Neměl by obsahovat zpěv, naučné texty, básně, silné vyjádření emocí, imitace cizích přízvuků a podobně. • Dle subjektivního uvážení použijte pracovní list FAIRY TALE. Nechte pacienta si děj pohádky nejprve v duchu přečíst a pak ho převyprávět vlastními slovy. • Pro měření času monologu použijte stopky. Pokud je monolog krátký nebo obsahově chudý (pacient stále opakuje 2-3 stejné věty), pokuste se přesvědčit pacienta k vyprávění jiné pohádky. • Čistý čas monologu, bez dlouhých pauz a otázek vyšetřujícího, by měl být 90 sekund. 	1x	NE	☐